

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 34/2002 vp

Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomus Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2001

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä kesäkuuta 2002 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan kertomuksen Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toiminnasta vuonna 2001 (K 9/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- puheenjohtaja Mikko Elo, Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja
- EN-valtuuskunnan sihteeri Gunilla Carlander.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valtuuskunnan kertomuksessa kiinnitetään erityistä huomiota Euroopan neuvoston laajentumiseen, nykyisten jäsenvaltioiden jäsenvelvoitteiden seurantaan (monitorointi) sekä eurooppalaisen ihmisoikeusnormiston kehittämiseen.

Euroopan neuvostossa oli vuoden 2001 lopussa 43 jäsenvaltiota. Jäsenyyttä hakeneita maita oli vuonna 2002 kolme (Bosnia-Hertsegovina, Jugoslavian liittotasavalta sekä Monaco). Näistä Bosnia-Hertsegovina on hyväksytty Euroopan neuvoston jäseneksi huhtikuussa 2002. Valiokunta toteaa, että Euroopan neuvoston 1990-luvulla tapahtunut voimakas laajentumisprosessi, jonka myötä Euroopan neuvosto on saanut 20 uutta jäsenvaltiota, on lähestymässä loppuaan. Euroopan neuvoston pitkäjänteisen työn tuloksena syntynyt kattava yleiseurooppalainen ihmisoikeusnormisto kattaa laajentumisen myötä käytännössä koko Euroopan. Euroopan valtioista ainoastaan Valko-Venäjällä ei ole mitään

institutionaalista suhdetta Euroopan neuvostoon.

Kertomuksessa todetaan, että Jugoslavian liittotasavallan jäsenyyshakemuksen käsittely eteni kertomusvuonna tyydyttävästi. Valiokunta pitää tärkeänä, että Euroopan neuvosto pyrkii omalta osaltaan jäsenyyssprosessin avulla auttamaan Jugoslavian liittotasavaltaa demokratisoituskehityksessä ja pyrkimyksissä vahvistaa oikeusvaltioperiaatteen noudattamista. Valiokunta pitää kertomukseen viitaten tärkeänä, että Kosovoa, myös kansainvälisen yhteisön ja Jugoslavian liittotasavallan välisen yhteistyön avulla, kehitetään edelleen monietnisenä ja demokraattisena yksikkönä, ja että kysymys Kosovon tulevasta asemasta kyetään ratkaisemaan rauhanomaisella tavalla.

Valiokunta pitää tärkeänä Euroopan neuvoston merkittävää työtä jäsenvaltioiden jäsenvelvoitteiden seurannassa. Kertomusvuonna varsinaista monitorointia suoritettiin kahdeksassa jä-

senvaltiossa. Valiokunta arvostaa Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen kertomusvuonna tekemää työtä Makedoniassa kertomusvuonna puhjenneen vakavan poliittisen kriisin ratkaisemisessa. Valiokunta toistaa jo vuoden 2000 kertomusta koskevassa mietinnössään (UaVM 13/2001 vp) ottamansa kannan, jonka mukaan Euroopan neuvoston on jatkettava Tshetshenian ihmisoikeustilanteen aktiivista seurantaa ja tuettava osaltaan pyrkimyksiä saada aikaan poliittinen ratkaisu Tshetshenian kriisiin.

Valiokunta pitää tärkeänä, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen asema eurooppalaisen ih-

misoikeusjärjestelmän keskeisimpänä tukipilarina säilyy. Ihmisoikeussopimuksen asemaa vahvistaisi entisestään Euroopan unionin liittymisen sopimukseen, mitä valiokunta on kannanotoissaan johdonmukaisesti tukenut (ks. esim. UaVM 18/2001 vp, UaVL 4/2002 vp).

Päätösehdotus

Ulkoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että tämä mietintö lähetetään tiedoksi Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunnalle ja hallitukselle.

Helsingissä 24 päivänä tammikuuta 2003

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Liisa Jaakonsaari /sd
vpj. Henrik Lax /r
jäs. Ulla Anttila /vihr
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Antti Kalliomäki /sd
Bjarne Kallis /kd
Ilkka Kanerva /kok

Tarja Kautto /sd
Antero Kekkonen /sd
Outi Ojala /vas
Kalevi Olin /sd
Martti Tiuri /kok
Ben Zyskowitz /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Antti Pelttari.